SL. No. : CC

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 47]
Total No. of Questions : 47]

CCE RF
CCE RR

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 8
[Total No. of Printed Pages : 8

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **85-M**

Code No. : 85-M

ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

Subject : SOCIAL SCIENCE

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ / Marathi Version)

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus)

(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ + ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Fresh + Regular Repeater)

ದಿನಾಂಕ : 12. 04. 2017]
[Date : 12. 04. 2017

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12-30 ರವರೆಗೆ]
[Time : 9-30 A.M. to 12-30 P.M.

ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80]
[Max. Marks : 80

येथून कापा

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER
प्रश्न पत्रिका येथून कापून उघडा

विद्यार्थ्यांना सामान्य सुचना :

1. प्रश्न पत्रिकेमध्ये बहुपर्यायी आणि वस्तूनिष्ठ प्रकारचे 47 प्रश्न आहेत.

2. प्रश्न पत्रिका विरुद्ध बाजूच्या आच्छादनाने सील (बंद) करण्यात आली आहे. परीक्षा सुरू झाल्यावर उजव्या बाजूने कापून तुम्हाला ती उघडावयाची आहे. प्रश्न पत्रिकेमधील सर्व प्रश्न व्यवस्थित आहेत की नाहीत ते तपासून पाहा.

3. बहूपर्यायी आणि वस्तुनिष्ठ या दोन्ही प्रकारच्या प्रश्नांसाठी दिलेल्या सुचनांचे पालन करा.

4. उजव्या बाजूच्या कडेला (काठावर) असलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शविते.

5. पेपरची उत्तरे सोडविण्यासाठी दिलेला जास्तीत जास्त वेळ प्रश्न पत्रिकेच्या पृष्ठावर वरील भागात दिलेला आहे. त्यामध्ये प्रश्न पत्रिका वाचण्यासाठी 15 मिनिटेही दिलेली आहेत.

Tear here

I. प्रत्येक प्रश्नाला किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला चार बहुपर्यायी उत्तरे दिलेले आहेत. त्यापैकी एक पर्याय बरोबर आहे. बरोबर असलेला पर्याय निवडून. इंग्रजी मुळाक्षरासह पूर्ण उत्तर लिहा : $10 \times 1 = 10$

1. रेग्युलेटींग ॲक्टचे हे एक महत्वाचे वैशिष्ट आहे.

   (A) या कायद्यामूळ भारतीय संघ राज्यात सरकारची पायाभूत चौकट तयार होण्यास मदत झाली

   (B) जातीवर आधारित मतदार संघ निर्माण करण्यात आले

   (C) सर्वोच्च न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली

   (D) प्रांतामध्ये दोन गृहांचे सरकार स्थापण्याची पद्धत सुरू झाली.

2. **A-**यादीत नेते आणि **B-**यादीत त्यांचे कार्य दिलेले आहे. योग्य जोड्या लावणारा पर्याय शोधा.

	गट - A		**गट- B**
(a)	फ्रान्झ फर्डिनंड	(i)	रशियाचे अध्यक्ष
(b)	हिटलर	(ii)	ऑस्ट्रीयाचा युवराज
(c)	मुसोलिनी	(iii)	जर्मनीचा हुकुमशहा
(d)	जोसेफ स्टॅलिन	(iv)	इटलीचा हुकुमशहा.

	a	***b***	***c***	***d***
(A)	ii	iii	iv	i
(B)	i	ii	iii	iv
(C)	iv	i	ii	iii
(D)	iii	iv	i	ii.

3. संयुक्त राष्ट्र संघटनेचे (U. N. O.) मुख्य कार्यालय येथे आहे.

   (A) पॅरिस

   (B) जिनेव्हा

   (C) वाशिंग्टन

   (D) न्यूयार्क.

4. राष्ट्रसंघाची (League of Nations) स्थापना जागतिक शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी झाली. परंतू त्याला अपयश आले, कारण

(A) संयुक्त राष्ट्र संघटनेची (U. N. O.) स्थापना

(B) इ० स० 1939 साली दुसऱ्या जागतिक महायुद्धाला सुरुवात झाली

(C) पहिले जागतिक महायूद्ध समाप्त झाले

(D) अमेरिका आणि रशियामध्ये शीतयुद्धाला सुरुवात झाली.

5. 'खरोखरच सर्व मानवजात एकच आहे.' अशी घोषणा या कन्नड कवी ने केली होती.

(A) रन्न (Ranna)

(B) पपा (Pampa)

(C) जन्न (Janna)

(D) पोन्न (Ponna).

6. नकाशात दर्शविलेली योग्य जोडी लिहा.

(A) 1-तुंगभद्रा, 2-भाक्रा नानगल, 3-कोसी

(B) 1-हिराकुड, 2-कोसी, 3-भाक्रा नानगल

(C) 1-भाक्रा नानगल, 2-तुंगभद्रा, 3-हिराकुड

(D) 1-कोसी, 2-हिराकुड, 3-तुंगभद्रा.

7. भारताने अभ्रकाची (mica) निर्यात कमी केली आहे. कारण

(A) त्याचे उत्पादन कमी झाले

(B) त्याचे उत्पादन वाढले

(C) अभ्रकाच्या बदल्यात दुसऱ्या वस्तू मिळाल्याने

(D) न गंजणारे खनिज.

8. भारताच्या आर्थिक योजनेचे पित्ता हे आहेत.

(A) सर एम० विश्वेश्वरय्या

(B) नारायण मूर्ती

(C) डॉ० नॉरमन बोरलॉग

(D) डॉ० प्रताप रेड्डी.

9. रामु आपल्या मुलीच्या लग्नासाठी भविष्यात पैशाची बचत करण्याची तरतूद करतो. तुम्ही त्याला बँकेत कोणत्या प्रकारचे खाते उघडण्यास सुचवाल ?

(A) बचत खाते

(B) रिकरिंग ठेव खाते

(C) चालू खाते

(D) मुदत ठेव खाते.

10. भारतीय बाजारपेठेत वेगवेगळ्या देशांच्या वस्तू या पद्धतीमूळे मिळत आहेत. कारण

(A) जागतिकिकरण (B) औद्योगिकीकरण

(C) खाजगिकरण (D) शहरीकरण.

II. खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा : $14 \times 1 = 14$

11. कालचक्र म्हणजे काय ?

12. स्वतंत्र्य भारताचे पहिले राष्ट्रपती कोण होते ?

13. सरदार वल्लभभाई पटेल याना 'भारताचा पोलादी पुरुष' असे का म्हणतात ?

14. डॉ० डी० एम० नंजुडप्पा समितीची स्थापना का करण्यात आली होती ?

15. भारताचे परदेशी धोरण हे 'नेहरूंचे परदेशी धोरण' असे उत्साहाने म्हणतात. का ?

16. जमाव चा बदल दंगलीमध्ये केव्हां होतो ?

17. चिपको चळवळ का सुरू करण्यात आली ?

18. उत्तरेकडील महामैदानाला संचिताचे मैदान किंवा गाळाचे मैदान म्हणतात. का ?

19. दामोदर नदीला 'बंगालचे अश्रू' असे का म्हणतात ?

20. पश्चिम किनारपट्टी ही जास्त कोरलेली आहे. का ?

21. मॅंग्रोव्ह अरण्ये ही मुखाजवळ लाटा येणाऱ्या ठिकाणी वाढतात. का ?

22. डॉ० एम्० एस्० स्वामीनाथन याना 'हरित क्रांतीचे पहिले संशोधक' म्हणतात. का ?

23. ''भारताची खरो प्रगती म्हणजे, ती खेड्याची प्रगती.'' असे कोणी म्हटले आहे ?

24. जागतिकिकरणामूळ वस्तूंच्या किंमती कमी झाल्या. कसे ?

III. खालील प्रश्नांची **दोन** ते **चार** वाक्यात उत्तरे लिहा : 15 × 2 = 30

25. दुहेरी राज्य पद्धतीचे वर्णन करा.

26. मुंबई-कर्नाटक प्रदेश कोणते ?

27. स्वामी विवेकानंद युवापिढीचे प्रणेते आहेत. कसे ?

28. चिनच्या क्रांतीच्या परिणामांचे वर्णन करा.

किंवा

समाजसत्ता विरोधी आक्रमक राष्ट्रवादी पंथाच्या (Fascism) तत्वांच्या वैशिष्टांचे वर्णन करा.

29. विविध समस्यासाठी लोकसंख्या वाढ कशी कारणीभूत आहे ?

30. दहशतवादाच्या परिणामांचे वर्णन स्पष्ट करा.

31. हुंडा (Dowry) ही एक सामाजिक कलंक किंवा समस्या आहे. स्पष्ट करा.

32. भारतीय शेती मान्सूनचा जुगार आहे. चर्चा करा.

33. मातीची धूप थांबविणे हे गरजचे आहे. कसे ?

34. भारतातील पानझडी मान्सून अरण्याची वैशिष्टे लिहा.

35. दूरसंवेदो तंत्रज्ञान नैसर्गिक प्रकोप व्यवस्थेमध्ये कसे मदत करते ?

36. भारतामध्ये बागायती पिकानी प्रचंड विकास साधलेला आहे. याचे वर्णन करा.

37. खेड्यातून शहराकडे निर्वासित गेल्यामूळ कोणकोणत्या समस्या निर्माण झाल्या ?

38. राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या आधारे राष्ट्रीय विकासाचे मोजमाप करणे योग्य नाही. कसे ?

39. "उद्याजकता ही एक सृजनशील प्रक्रिया आहे." कसे ?

IV. खालील प्रश्नांची उत्तरे सहा **(6)** वाक्यात लिहा : 6 × 3 = 18

40. "1857 च्या बंडाला वेगवेगळ आर्थिक बदल जबाबदार आहेत." स्पष्टीकरण द्या.

किंवा

वाहतूक, दळणवळण, वृतपत्र विकासाला स्वातत्र्य चळवळ कशी कारणीभूत ठरली ?

41. सध्याच्या जगाला निःशस्त्रीकरणाची अत्यंत गरज आहे. असे भारत प्रतिपादन करतो का ? ते स्पष्ट करा.

किंवा

भारत आणि अमेरिका संबंध मैत्रीपूर्ण आहेत. स्पष्ट करा.

42. अस्पृश्यता निर्मुलन करण्यासाठी घटनात्मक व कायदेशीर उपाययोजना कोणत्या आहेत ते स्पष्ट करा.

किंवा

बेरोजगारी समस्येचे निर्मुलन करण्यासाठी सरकारने कोणकोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत ? ते स्पष्ट करा.

43. भारतातील प्रमुख बंदरे कोणती ?

किंवा

भारतातील प्रमुख उद्येगधंद्यांची क्षेत्रे कोणती ?

44. गांधीजींच्या ग्राम स्वराज्याची कल्पना विकेंद्रीकरणाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

किंवा

सार्वजनिक अर्थव्यवस्था आणि वैयक्तिक अर्थव्यवस्थेतील फरक स्पष्ट करा.

45. टपाल कचेऱ्या सुद्धा जास्त आर्थिक सुविधा देत आहेत. स्पष्ट करा.

किंवा

जीवन विम्याची आवश्यकता का आहे ?

V. खालील प्रश्नाचे उत्तर **आठ (8)** ते **दहा (10)** वाक्यात लिहा : 4

46. भारतीय स्वातंत्र्याच्या चळवळीतील मवाळमतवादी नेत्यांची भूमिका स्पष्ट करा.

VI. 47. भारताचा नकाशा काढून खालील ठिकाणे दाखवा : 1 + 3 = 4

a) बॉम्बे हाय

b) कोंकण किनारपट्टी

c) बेंगळूरू.

अंध विद्यार्थ्यांकरिता पर्यायी प्रश्न : (प्रश्न संख्या 47 च्या ऐवजी)

भारतीयांच्या जीवनात हिमालय पर्वताचे उपयोग कोणते ? 4